

تبیین گفتمان ریاست سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران^۱

محمد بازرگانی^۲

چکیده

زمینه و هدف: مقام معظم رهبری علیه السلام فرمودند: «تولید گفتمان و تبدیل آن به گفتمان غالب، قدم اول تحقق یک خواسته است و بسیاری از مشکلات را برطرف و کارها را تسهیل می‌کند». گفتمان در اندیشه مقام معظم رهبری جایگاه والایی دارد؛ تا آنجا که ایشان شرط لازم تحقق نظریه‌ها و حتی آرمان‌های متعالی انقلاب را گفتمان‌سازی دانسته و به کرات بر ضرورت آن تأکید ورزیده‌اند. به بیان ایشان، «گفتمان» شعاری پرمحتوا و حاکی از حقیقت قابل گسترش فکری است که جهت‌دهنده و برانگیزاننده است، گفتمان هر جامعه مثل هواست، همه تنفسش می‌کنند چه بدانند، چه ندانند، چه بخواهند، چه نخواهند. در نگاه ایشان اولین گام برای تحقق هر خواسته، تبدیل آن به گفتمانی پذیرفته‌شده است و گفتمان‌سازی رافع مشکلات و تسهیل‌گر کارها است و وقتی چیزی به صورت گفتمان پذیرفته‌شده و خواسته عمومی شد، طبعاً تحقق پیدا می‌کند. رئیس محترم سازمان عقیدتی سیاسی ناجا فرمودند: «رسیدن پلیس به تراز انقلاب اسلامی باید در نیروی انتظامی به یک گفتمان و دغدغه تبدیل شود. ان‌شاءالله با آماده شدن بستر فکری و تبدیل شدن موضوع پلیس در تراز انقلاب اسلامی به یک گفتمان عمومی، بتوانیم شاهد تحقق آن باشیم».

روش تحقیق: این تحقیق با روش تحلیل گفتمانی انجام گرفته است. «تحلیل گفتمانی» روشی کثرت‌گرا است که با ایده گرفتن از الگوی «نورمن فرکلاف» و تحلیل مضمون، دوگونه تحلیل کمی و کیفی و سه سطح توصیف و تفسیر و تبیین را موردتوجه قرار می‌دهد.

یافته‌ها و نتیجه‌گیری: تبدیل گفتمان تولیدشده به گفتمان غالب سازمان، به تعبیر مقام معظم رهبری بر عهده خواص سازمان است تا با تبلیغ و ایجاد فضای لازم و تبلور عملی آن، بسترهای تحول تعالی مدار سازمان را با ائتلافی توانمند برای حرکت جمعی در جهت تحقق مطالبات فرمانده معظم کل قوا فراهم آورند.

واژه‌های کلیدی: مقام معظم رهبری، پلیس در تراز انقلاب اسلامی، نیروی انتظامی.

۱. این مقاله، مستخرج از طرحی است که با حمایت دفتر مطالعات و تحقیقات علوم اسلامی با عنوان «طرح ریزی راهبردی تحول سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» به انجام رسیده است.

۲. استادیار دانشگاه امام حسین علیه السلام m.bazargani@yahoo.com

مقدمه

«تحلیل گفتمان» ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا از سه جنبه حائز اهمیت است. نخست اهمیت گفتمان‌سازی در تحقق هر خواسته‌ای در دیدگاه مقام معظم رهبر (عجله)؛ دوم، رسالتی که ریاست سازمان در تحقق مطالبات معظم له بر عهده دارند و سوم، باوری که ریاست سازمان به نقش و اهمیت گفتمان‌سازی در دستیابی به اهداف و چشم‌انداز ناجا به‌ویژه تحقق پلیس در تراز انقلاب اسلامی، دارند. واقعیت آن است که گفتمان و گفتمان‌سازی، راهکار بسترسازی فرایند تحول تعالی مدار، ابزار تشکیل ائتلافی توانمند برای حرکت جمعی به سمت آرمان‌ها و ابزار تحقق آن‌ها است.

در دهه‌های اخیراً در محاورات روزمره فارسی‌زبانان و در حوزه علوم انسانی و اجتماعی، گفتمان و تحلیل آن، به واژه‌ای متداول و ابزار پژوهشی کارآمد و شیوه‌ای جدید برای درک بهتر معانی آشکار و پنهان متن (گفتاری و نوشتاری) تبدیل شده است.

اصطلاح «تحلیل گفتمان»^۱ گویا برای اولین بار در مقاله‌ای توسط هریس^۲ (۱۹۵۲)، زبان‌شناس انگلیسی، به‌کار گرفته شد (مروی، ۱۳۸۹). تحلیل گفتمان که در جریان مطالعات میان‌رشته‌ای در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ در رشته‌های علوم انسانی به‌عنوان روشی نوپا، مورد توجه و بهره‌برداری گسترده قرار گرفت، روشی است برای مطالعه ارتباطات انسانی در اشکال گوناگون و هر آنچه در آن زبان کاربرد دارد (عقیلی و حقیقت، ۱۳۸۹).

تعاریف متنوع و متعدد ارائه‌شده از گفتمان را می‌توان به دودسته عمده: «متن محور» که گفتمان را نوعی متن (گفتاری یا نوشتاری) تلقی می‌کنند و «اندیشه‌محور» که گفتمان را به‌مثابه یک نظام معنایی می‌دانند تقسیم کرد (قجری و نظری، ۱۳۹۲). «فوکو» (۲۰۰۲) گفتمان را مجموعه قواعد، الگوها و معیارهایی می‌داند که در یک محدوده زمانی و مکانی ویژه، خود را بر افرادی که در پیرامون آن قرار دارند، تحمیل می‌کند و انواع کنش‌های آنان را از این رو که بر اساس قواعد و معیارهای آن گفتمان صورت می‌گیرند، تحت تأثیر قرار می‌دهد (پاک‌مهر، ۱۳۹۶).

1. Code of Conduct.
2. Zellig Harris.

«فرکلاف» (۱۹۹۱) که تعریف نسبتاً مقبولی دارد، گفتمان را مجموعه‌ای از سه عنصر عمل اجتماعی، عمل گفتمانی و خود متن می‌داند، و معتقد است تحلیل یک گفتمان خاص، تحلیل هر یک از این سه بُعد و روابط میان آن‌ها است و میان ویژگی‌های خاص متون، شیوه‌هایی که متون با یکدیگر پیوند می‌یابند و تعبیر می‌شوند و ماهیت عمل اجتماعی، پیوندی معنادار وجود دارد (فرکلاف، ۱۳۸۲).

از نظر «لاکلائو و موفه» نیز هر گفتمان به همه‌چیز در چهارچوبی از نظام معنایی، مفهومی خاص می‌بخشد؛ مفهومی که مختص همان نظام معنایی است. به نظر ایندو، همه‌چیز ماهیتی گفتمانی دارد و یا نوعی سازه گفتمانی است و در رابطه با دیگر اشیا معنا می‌یابد؛ بر این اساس اشیا، گفتارها، کنش‌ها و نهادها، تنها به منزله جزئی از یک نظام معنایی گسترده (گفتمان) و در ارتباط با یک بستر و بافت کلی که بخشی از آن هستند، قابل درک می‌شوند (حسینی زاده، ۱۳۸۳). در این رویکرد «گفتمان» ماهیتی تأسیسی و تکوینی دارد و با شکل دادن به فرایندهای اجتماعی، نقشی بنیادین در ایجاد و تأسیس هویت‌ها و باورهای اجتماعی ایفا می‌کند (دهقانی فیروزآبادی، ۱۳۸۳).

بر این اساس، گفتمان نوعی زبان و نظام بازنمایی توسعه‌یابنده است تا مجموعه‌ای منسجم از معانی را درباره موضوعی مهم ایجاد و توزیع نماید. افزون بر این، هر گفتمان، ساختاری معرفتی است که در شرایطی خاص در جامعه حاکم می‌شود. از این رو گفتمان‌سازی کارراهه فرهنگ‌سازی، فرایند تبدیل یا ورود نظریه و یا گفتمان به ادبیات رایج جامعه و زندگی مردم است و ارتباطات، نقشی محوری در آن دارد.

گفتمان در اندیشه مقام معظم رهبری علیه السلام نیز جایگاه والایی دارد؛ تا به آنجا که ایشان شرط لازم تحقق نظریه‌ها و حتی آرمان‌های متعالی انقلاب را گفتمان‌سازی دانسته و به کرات بر ضرورت آن تأکید ورزیده‌اند. به بیان ایشان، گفتمان شعاری پُر محتوا و حاکی از حقیقت قابل گسترش فکری است که جهت‌دهنده و برانگیزاننده است؛ گفتمان هر جامعه مثل هواست، همه تنفسش می‌کنند چه بدانند، چه ندانند، چه بخواهند، چه نخواهند (مقام معظم رهبری، ۱۳۹۰).

در نگاه ایشان، اولین گام برای تحقق هر خواسته، تبدیل آن به گفتمانی پذیرفته شده است و گفتمان‌سازی رافع مشکلات و تسهیل‌گر کارها است (مقام معظم رهبری، ۱۳۸۸) و وقتی چیزی به صورت گفتمان پذیرفته شده درآمد و خواست عمومی شد، طبعاً تحقق پیدا می‌کند (مقام معظم رهبری، ۱۳۹۶).

در این زمینه «فوکو» گفتمان‌سازی را معادل شکل‌گیری گفتمان، و «وندایک» (۲۰۱۱) از آن به معناسازی تعبیر کرده‌اند (پاک‌مهر، ۱۳۹۶). گفتمان‌سازی به توسعه دامنه نفوذ و فراگیر شدن گفتمان در گستره‌ای وسیع‌تر می‌انديشد به گونه‌ای که گفتمان در رفتار جمعی افراد قابل مشاهده گردد (سمتی، ۱۳۷۷).

۲- روش تحقیق

تحلیل گفتمان از لحاظ روش در زمره تحلیل‌های کیفی قرار می‌گیرد و شالوده‌ای زبان‌شناختی دارد. در تحلیل گفتمان، بررسی یک متن از خود متن فراتر می‌رود و وارد بافت یا زمینه متن می‌شود. در تحلیل گفتمان، فرایند پژوهش از سطح نظری آغاز و در مرحله گردآوری داده‌ها به جای پرسش از فرد، از متن پرسش می‌شود و واحد مشاهده متن است (ساعی، ۱۳۶۸). افزون بر این، تحلیل گفتمان ابزاری برای مطالعه اسناد است که به جای مشاهده مستقیم رفتار یا پرسش در مورد آن، ارتباطات به وجود آمده و پیام‌های مبادله شده را تحلیل می‌کند و به این لحاظ روشی غیرواکنشی و غیرمزاحم است.

تحلیل گفتمان طیف وسیعی از فنون و ابزارها از جمله «تحلیل مضمون»^۱ را مورد استفاده قرار می‌دهد. شبکه مضمونی به عنوان ابزاری تحلیلی می‌تواند هسته مرکزی بسیاری از رویکردهای تحلیل کیفی قرار گیرد و راهبردهایی برای تحلیل داده‌های کیفی فراهم کند. ساختار کلی و گام‌های این روش به راحتی با بسیاری از فنون و چارچوب‌های تحلیلی مانند نظریه پردازی داده‌بنیاد مشابهت و سازگاری دارد و مهارت‌های اساسی مورد نیاز برای بسیاری از تحلیل‌های کیفی را فراهم می‌کند (آتراد استرلینگ^۲، ۲۰۰۱).

1. Thematic Analysis.
2. Attride-Stirling.

روش تحلیل گفتمانی که در این پژوهش به کار رفته است، روشی کثرت‌گرا است که با ایده گرفتن از الگوی «نورمن فرکلایف» و تحلیل مضمون، دوگونه تحلیل کمی و کیفی و سه سطح توصیف و تفسیر و تبیین را مورد توجه قرار می‌دهد. در سطح توصیف، گفتمان مورد نظر به مثابه متن است که شامل گفتار و نوشتار می‌شود. در سطح تفسیر، نگاه به گفتمان، به مثابه کردار گفتمانی است و در نهایت سطح تبیین، معطوف به زمینه اجتماعی متن است و در آن، گفتمان به مثابه یک کردار اجتماعی مورد تأمل و عنایت قرار می‌گیرد.

صاحب نظران در زمینه مضمون یا تم و تحلیل مبتنی بر آن، تعاریف گوناگونی را ارائه کرده‌اند، از جمله «براون و کلارک» (۲۰۰۶) معتقدند مضمون، مبین اطلاعات مهمی درباره داده‌ها و سؤالات تحقیق است و تاحدی، معنی و مفهوم الگوی موجود در مجموعه‌ای از داده‌ها را نشان می‌دهد. از نگاه «کینگ و هوراکس» (۲۰۱۰) مضمون، ویژگی تکراری و متمایزی در متن است که به نظر پژوهشگر، نشان‌دهنده درک و تجربه خاصی در رابطه با سؤالات تحقیق است.

«تحلیل مضمون» طیف گسترده‌ای از روش‌ها و فنون را در برمی‌گیرد که می‌توان از میان آن‌ها، با توجه به اهداف مطالعه، روش‌های تحلیلی مناسب را برگزید. بر این اساس، از میان چهار روش مشهور در تحلیل مضمون (جعفری و دیگران، ۱۳۹۰)، در این مطالعه از روش شبکه مضامین استفاده شده است.

«شبکه مضامین» روشی است که در سال ۲۰۰۱ آتراد استرلینگ آن را توسعه داده است. آنچه شبکه مضامین عرضه می‌کند نقشه‌ای شبیه تارنما به مثابه اصل سازمان‌دهنده و روش نمایش است. این شبکه، بر اساس روندی مشخص، سه‌دسته مضامین را در یک ساختار طولی، نظام‌مند می‌کند؛ سپس این مضامین به صورت نقشه‌های شبکه، رسم و مضامین برجسته هر یک از این سه سطح را همراه با روابط میان آن‌ها، نشان می‌دهد. از یک شبکه مضمونی ساخته شده می‌توان به عنوان ابزاری تصویری برای تفسیر متن استفاده کرد تا نتایج حاصل از

متن و خود متن برای محقق و خوانندگان، روشن و فهمیدنی شود (جعفری و دیگران، ۱۳۹۰). بر اساس الگوی آتراید استرلینگ، مضامین از سه لایه تشکیل می‌شوند. نخست «مضامین پایه»^۱ که شامل نکات مهم، قابل توجه و متمایز در متن است و در کانون شبکه مضامین قرار می‌گیرد؛ لایه دوم، شامل مضامین سازمان‌دهنده^۲ است. این لایه با تلفیق و تجمیع مضامین پایه به دست می‌آید و واسط مضامین لایه اول و سوم است. آخرین لایه، دربرگیرنده مضامین فراگیر^۳ است که حاصل ترکیب مضامین سازمان‌دهنده و بیانگر اصول کلان حاکم بر متن به مثابه یک کل است (آتراید استرلینگ، ۲۰۰۱). این لایه‌ها در ترکیب با سطوح سه گانه یادشده، رویکرد روش‌شناختی این پژوهش را سامان می‌دهند.

۳- توصیف یافته‌ها

با توجه به ملاحظات روش‌شناختی یادشده، مجموعه‌ای در حدود ۴۰ مورد از سخنرانی‌ها و تدابیر ریاست س.ع.س. ناجا در بازه زمانی یک‌ساله، شامل متن سخنان و تدابیر عمومی و اختصاصی در نشست‌ها، همایش‌ها، دیدارها، بازدیدها و جلسات موردبررسی و تحلیل قرار گرفته است.

۳-۱- تحلیل کمی

اصولاً تحلیل محتوای کمی، متکی بر تکرار یا فراوانی کلمات مورداستفاده است. واژه یا کلمه، کوچک‌ترین واحدی است که در تحلیل محتوا به کار گرفته می‌شود و به واسطه آن می‌توان فراوانی واژه‌های متن یا واژگان موردنظر در متن را تعیین کرد و با تحلیل آن، به جهت‌گیری‌ها، علائق و وجوه یا مناظر گفتمانی گوینده دست یافت.

تحلیل محتوای کمی دیدگاه‌ها و انتظارات ریاست سازمان، در دو مرحله سازمان‌دهی و تحلیل داده‌ها انجام شده است. در مرحله نخست، ابتدا داده‌ها پاک‌سازی و سپس نسبت به تعیین واژه‌های پرتکرار اقدام شده است. برای این منظور در اولین گام، با مطالعه مستندات

1. Basic.
2. Organizing.
3. Global.

یادشده، ۱۵۰ واژه تکرار شده که در مجموع حدود ۴۰۰۰ بار در مستندات آمده بود، انتخاب شد. جدول (۱) این واژه‌ها را به ترتیب الفبا نشان می‌دهد.

در گام دوم این واژه‌ها به دودسته کلی، واژه‌های محتوایی و غیرمحتوایی تقسیم شدند. واژه‌های غیرمحتوایی با وجود تعداد اندک، بسیار پرتکرارند و فراوانی قابل توجهی دارند. این واژه‌ها در ساختار زبان (مانند افعال، حروف ربط و ...) و در واژه‌های اختصاصی سازمان‌های اداری کاربرد فراوانی دارند. استفاده از این واژه‌ها در اسناد و ارتباطات اداری اجتناب‌ناپذیر است اما گفتمان و خطوط فکری را نشان نمی‌دهد. جدول (۱) نمونه‌ای از این واژه‌ها را نشان می‌دهد.

جدول (۱) فهرست الفبایی مهم واژه‌های پرتکرار در سخنان و تدابیر ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

اباعبدالله	بی تکلف	حکمت	شریعت	معظم
اجتماع	بیانیه	حکومت	شهادا	معنویت
اجتماعی	پایدار	خانواده	شهید	مقام
اخلاقی	پروردگار	خداشناسی	صبر	مقاومت
اخلاگران	پلیس	خداوند	صیانت	مقتدر
اربعین	پویایی	خدایی	عالم	ملت
ارزش‌ها	پیامبر	خلق خدا	عبد	منزلت
ارزشی	پیشرفت	خودسازی	عدالت	منش
استان	تجملات	دانش	عقیدتی سیاسی	مهربانی
اسلامی	تخلف	دشمنان	عقیده	میدان دادن
اشرافی‌گری	تراز	دشمنی	علما	ناجا
اعتقاد	تزکیه	دعا	غرب	نجات‌بخش
امام خمینی ره	تشریفات	دیانت	فاطمه	نظارت
امامت	تعالی	دینی	فرمانده	نظام
امربه‌معروف	تقوا	رأفت	فرماندهی	نظام سلطه
امریکا	تلاش	رسول	فرهنگی	نظم
انتظامی	توسل	رسیدگی	فکری	نفوذ
انقلابی‌گری	تهدید	روحانیت	قدرت	نماز

اهل بیت	جامعه	روحانیون	قرآنی	نهی از منکر
ایستادگی	جمهوری	رهبر	کربلا	نیرو
ائمه	جنبش	رهبری	کارکنان	ولایت
آخرت	جوانان	رئیس	گفتار و عمل	ولایت پذیری
آخوندی	جوان گرایی	ساده زیستی	گفتمان	ولایت مداری
آسیب	جهادی	سازمان	مجاهد	ولایی
آقا امام حسین <small>علیه السلام</small>	حجت الاسلام	ستاد	مجاهدت	ولی امر مسلمین
آگاه سازی	حرکت	سرکشی	محرم	هدف
آموزش	حسین	سیاست	مخل	هوشیاری
باور	حضرت	سیاسی	مذهبی	هوشمند
بصیرت	حضرت امام	سیدالشهدا	مزاج معنوی	هوشمندی
بندگی	حضرت آقا <small>علیه السلام</small>	شرعی	معصوم	

جدول (۲) نمونه واژه‌های پرتکرار اداری (غیر محتوایی) در سخنان و تدابیر ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

ردیف	واژه	فراوانی
۱	ناجا	۲۷۱
۲	نیرو	۲۴۴
۳	سازمان	۱۹۵
۴	عقیدتی سیاسی	۱۹۰
۵	رئیس	۱۳۳
۶	پلیس	۱۰۰

در مرحله دوم ابتدا واژه‌های محتوایی از سایر واژه‌های پرتکرار تفکیک شد. واژه‌های محتوایی کلماتی هستند که ارزش‌ها، باورها و دغدغه‌ها را در گفتمان هر فرد نشان می‌دهد. در گام دوم این مرحله، واژه‌های محتوایی با ملاحظات زیر به خوشه‌هایی تقسیم شدند. این خوشه‌ها که در جدول (۳) نشان داده شده است، مفهومی مشابه با مضامین سازمان‌دهنده دارند. * خوشه‌بندی بر اساس هم‌خانوادگی و یا قرابت معنایی انجام شده است.

*خوشه‌ها، تاجای ممکن، بر اساس واژه‌های نزدیک‌تر به ریشه کلمات انتخاب شده است.
*در ایجاد خوشه‌ها توجه به مفهوم واژه‌ها در بافت پیام (ساخت جمله، زمان و مخاطب)
تعیین‌کننده بوده است.

*در گام آخر، خوشه‌هایی با حداقل ۱۰ فراوانی در نظر گرفته شده‌اند.
*برای هر خوشه، متناسب با محتوای خوشه و تاجای ممکن از میان واژه‌های آن، برچسبی
انتخاب شده است.

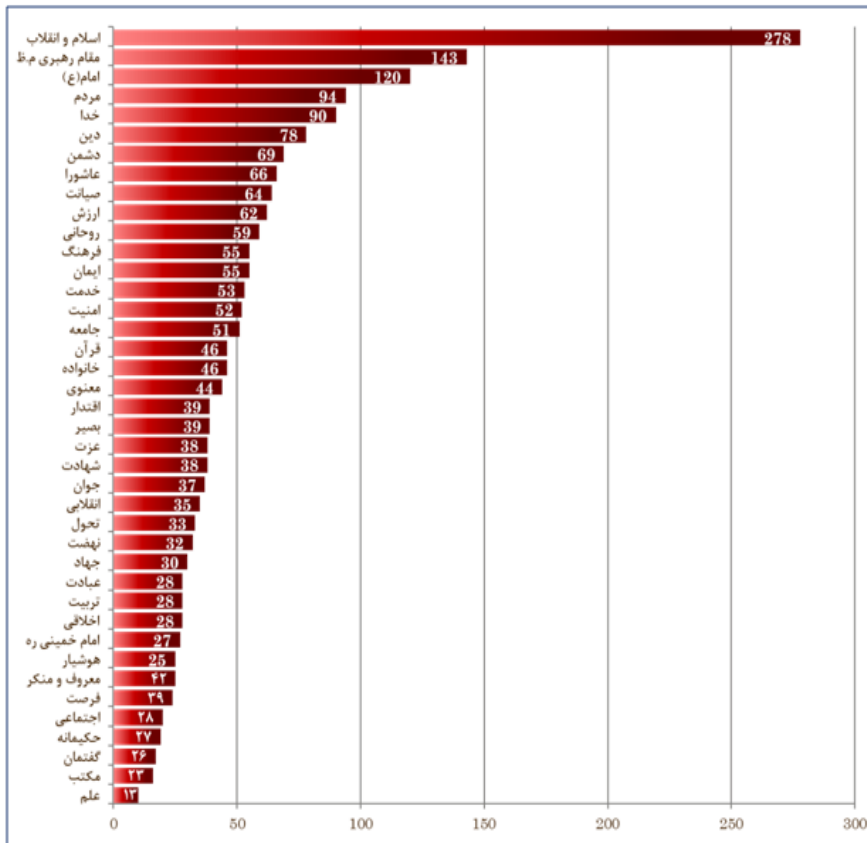
جدول (۳) فهرست الفبایی ۴۰ خوشه واژه پرتکرار محتوایی در سخنان و تدابیر ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

ردیف	نام خوشه	فراوانی	واژه‌های زیرمجموعه
۱	اجتماعی	۲۰	اجتماع
۲	اخلاقی	۲۸	رأفت، مهربانی
۳	ارزش	۶۲	ارزشی، ارزش‌ها
۴	اسلام و انقلاب	۲۷۸	اسلام، اسلامی، جمهوری، نظام
۵	اقتدار	۳۹	مقتدر، قدرت
۶	امام	۱۲۰	امامت، ولایت، ائمه، معصوم، ولایی، اهل‌بیت
۷	امام خمینی (ره)	۲۷	حضرت امام، امام
۸	امنیت	۵۲	اجتماعی، اخلاقی، سیاسی
۹	انقلابی	۳۵	انقلابی‌گری
۱۰	ایمان	۵۵	عقیده، اعتقاد، باور، آخرت، تقوا، خودسازی، صبر، تزکیه، خداشناسی
۱۱	بصیر	۳۹	بصیرت، سیاسی، دینی
۱۲	تحول	۳۳	تعالی، پیشرفت، پویایی
۱۳	تربیت	۲۸	آموزش
۱۴	جامعه	۵۱	جامعه‌ای
۱۵	جوان	۳۷	جوان‌گرایی، جوانان، میدان دادن، برکشیدن
۱۶	جهاد	۳۰	مجاهد، مجاهدت، جهادی
۱۷	حکیمانه	۱۹	حکمت
۱۸	خانواده	۴۶	خانواده‌های

واژه‌های زیرمجموعه	فراوانی	نام خوشه	ردیف
خداوند، پروردگار، الهی، خدایی	۹۰	خدا	۱۹
پرهیز از اشرافی‌گری، تشریفات و تجملات، ساده‌زیستی، گفتار و عمل، عدم تکلف	۵۳	خدمت	۲۰
دشمنی، دشمنان، امریکا، نظام سلطه، غرب	۶۹	دشمن	۲۱
دینی، دیانت، شریعت، مذهبی	۷۸	دین	۲۲
روحانیت، روحانیون، علما، منش آخوندی	۵۹	روحانی	۲۳
مقام معظم رهبری. فرمانده معظم کل قوا، رهبر، رهبری، حضرت آقا، ولی امر مسلمین، ولایی	۱۴۳	رهبری <small>علیه‌السلام</small>	۲۴
شهید، شهدا	۳۸	شهادت	۲۵
صیانتی، آگاه‌سازی، نظارت، سرکشی، رسیدگی	۶۴	صیانت	۲۶
کربلا، حسین <small>علیه‌السلام</small> ، اباعبدالله، سیدالشهدا، اربعین، محرم، آقا امام حسین <small>علیه‌السلام</small>	۶۶	عاشورا	۲۷
نماز، توسل، دعا، بندگی، عبد	۲۸	عبادت	۲۸
منزلت	۳۸	عزت	۲۹
دانش، آموزش، عالم	۱۰	علم	۳۰
تهدید	۲۴	فرصت	۳۱
فرهنگی	۵۵	فرهنگ	۳۲
قرآنی	۴۶	قرآن	۳۳
منش	۱۷	گفتمان	۳۴
ملت، خلق خدا	۹۴	مردم	۳۵
امربه‌معروف و نهی از منکر	۲۵	معروف و منکر	۳۶
معنویت، مزاج معنوی	۴۴	معنوی	۳۷
نجات‌بخش	۱۶	مکتب	۳۸
جنبش، حرکت	۳۲	نهضت	۳۹
هوشیاری، سیاسی، دینی، سازمانی	۲۵	هوشیار	۴۰
	۲۱۱۳	جمع فراوانی	

به این ترتیب ۴۰ خوشه‌واژه به دست آمد که به ترتیب الفبایی در جدول (۳) و به ترتیب فراوانی در شکل (۱) نشان داده شده است. این خوشه‌واژه‌ها در مجموع بیش از ۲۰۰۰ مرتبه در سخنان و تدابیر ریاست سازمان تکرار شده‌اند. بر پایه این یافته‌ها، در تحلیل محتوای کمی گفتمان ریاست سازمان، ۵ خوشه‌واژه اسلام و انقلاب اسلامی، مقام معظم رهبری علیه السلام، امامان معصوم علیهم السلام، مردم و خداوند، پرتکرارترین خوشه‌واژه‌ها هستند. در گام آخر یکبار دیگر این خوشه‌ها بر اساس تجانس مفهومی تلفیق شدند تا تصویری کلی تری از مفاهیم محوری در گفتمان ریاست سازمان ترسیم گردد.

شکل (۱) ۴۰ خوشه‌واژه پرتکرار سخنان و تدابیر ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا به ترتیب فراوانی

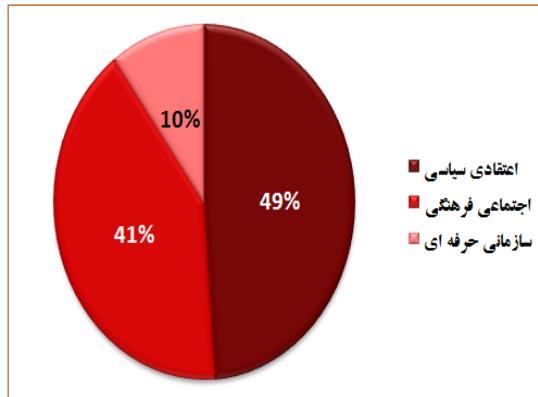
در این راستا، با توجه به نتایج تحلیل خوشه‌ها و گفتمان غالب ریاست سازمان در مجموع خوشه‌ها، خوشه‌های چهل‌گانه به سه منظر یا وجه غالب، به شرح زیر طبقه‌بندی شد:

* اعتقادی سیاسی (با نماد A)

* اجتماعی فرهنگی (با نماد B)

* سازمانی حرفه‌ای (با نماد C)

جدول (۴) و شکل (۲)، طبقه‌بندی خوشه‌ها و واژه‌های چهل‌گانه را بر اساس تجانس آن‌ها با هریک از طبقات سه‌گانه در سخنان و تدابیر ریاست سازمان، نشان می‌دهد. در نگاهی اجمالی به فراوانی مناظر سه‌گانه، منظر اعتقادی و سیاسی با حدود ۵۰ درصد مجموع واژه‌های پرتکرار، وجه غالب گفتمان ریاست سازمان را تشکیل می‌دهد و پس از آن، منظر فرهنگی و اجتماعی با کمی فاصله و در آخر، منظر سازمانی - حرفه‌ای، با فاصله بسیار زیاد از دو منظر یادشده قرار دارد. شکل (۲) سهم مناظر سه‌گانه را در گفتمان ریاست سازمان نشان می‌دهد.

شکل (۲) سهم خوشه‌ها و واژه‌ها بر حسب وجوه اشاره یا مناظر غالب اصلی

جدول (۴) طبقه‌بندی خوشه‌ها و واژه‌های محتوایی در سخنان و تدابیر ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

ردیف	نام خوشه	وجه اشاره	فراوانی	ردیف	نام خوشه	وجه اشاره	فراوانی
۱	اسلام و انقلاب	A,B	۲۷۸	۲۱	اقتدار	B	۳۹
۲	رهبری مدظله	A,B	۱۴۳	۲۲	شهادت	A	۳۸
۳	امام	A,B	۱۴۳	۲۳	عزت	C	۳۸
۴	مردم	B	۹۴	۲۴	جوان	B,C	۳۷
۵	خدا	A	۹۰	۲۵	انقلابی	A,B,C	۳۵
۶	دین	A	۷۸	۲۶	تحول	B,C	۳۳
۷	دشمن	A,B	۶۹	۲۷	نهیضت	B	۳۲
۸	عاشورا	A	۶۶	۲۸	جهاد	A	۳۰
۹	صیانت	C	۶۴	۲۹	اخلاقی	A,B	۲۸
۱۰	ارزش	A,B,C	۶۲	۳۰	تربیت	A,C	۲۸
۱۱	روحانی	A,B,C	۵۹	۳۱	عبادت	A	۲۸
۱۲	ایمان	A	۵۵	۳۲	امام خمینی (ره)	A,B	۲۷
۱۳	فرهنگ	B	۵۵	۳۳	معروف و منکر	A,B,C	۲۵
۱۴	خدمت	B,C	۵۳	۳۴	هوشیار	B,C	۲۵
۱۵	امنیت	B	۵۲	۳۵	فرصت	B	۲۴
۱۶	جامعه	B	۵۱	۳۶	اجتماعی	B	۲۰
۱۷	خانواده	B	۴۶	۳۷	حکیمانه	A,B,C	۱۹
۱۸	قرآن	A	۴۶	۳۸	گفتنمان	B,C	۱۷
۱۹	معنوی	A	۴۴	۳۹	مکتب	A	۱۶
۲۰	بصیر	A,C	۳۹	۴۰	علم	A,C	۱۰

همان‌گونه که مشاهده می‌شود افزون بر سه منظر مورد بحث، بخشی از خوشه‌ها و واژه‌ها، تنها به یک طبقه تعلق ندارند و به این دلیل افزون بر سه وجه غالب اصلی، از چهار وجه یا منظر ترکیبی (مناظر دوگانه و سه‌گانه) نیز می‌توان نام برد. به این ترتیب، هفت منظر به دست می‌آید که در جدول (۵) ارائه شده است.

همان‌گونه که مشاهده می‌شود از سه منظر اصلی، منظر اعتقادی- سیاسی با ۴۹۱ واژه، بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. همچنین در میان وجوه ترکیبی، منظر اعتقادی-سیاسی و اجتماعی- فرهنگی با ۶۶۵ واژه، بیشترین فراوانی را دارد؛ بنابراین، منظر اخیر در میان هفت منظر یادشده نیز از بیشترین فراوانی برخوردار است و می‌توان نتیجه گرفت که جهت‌گیری غالب گفتمان ریاست سازمان در وهله نخست بر مسائل عقیدتی-سیاسی و سپس بر مسائل فرهنگی- اجتماعی تمرکز دارد.

جدول (۵) وجوه یا مناظر هفتگانه در تحلیل کمی گفتمان ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

منظر اعتقادی سیاسی			منظر اجتماعی فرهنگی			منظر سازمانی حرفه‌ای		
واژه	وجه اشاره	فراوانی	واژه	وجه اشاره	فراوانی	واژه	وجه اشاره	فراوانی
خدا	A	۹۰	مردم	B	۹۴	صیانت		
دین	A	۷۸	فرهنگ	B	۵۵	عزت	C	۳۸
عاشورا	A	۶۶	امنیت	B	۵۲	جمع		۱۰۲
ایمان	A	۵۵	جامعه	B	۵۱			
قران	A	۴۶	خانواده	B	۴۶			
معنوی	A	۴۴	اقتدار	B	۳۹			
شهادت	A	۳۸	نهیست	B	۳۲			
جهاد	A	۳۰	فرصت	B	۲۴			
عبادت	A	۲۸	اجتماعی	B	۲۰			
مکتب	A	۱۶	جمع		۴۱۳			
جمع		۴۹۱						

منظر اعتقادی سیاسی / اجتماعی فرهنگی			منظر اعتقادی سیاسی / سازمانی حرفه‌ای		
واژه	وجه اشاره	فراوانی	واژه	وجه اشاره	فراوانی
اسلام و انقلاب	A,B	۲۷۸	بصیر	A,C	۳۹
رهبری سلفه	A,B	۱۴۳	تربیت	A,C	۲۸
امام	A,B	۱۲۰	علم	A,C	۱۰
دشمن	A,B	۶۹	جمع		۷۷
اخلاقی	A,B	۲۸			
امام خمینی ره	A,B	۲۷			
جمع		۶۶۵			

منظر اجتماعی فرهنگی / اجتماعی سیاسی / سازمانی حرفه‌ای			منظر اجتماعی فرهنگی / سازمانی حرفه‌ای		
واژه	وجه اشاره	فراوانی	واژه	وجه اشاره	فراوانی
ارزش	A,B,C	۶۲	خدمت	B,C	۵۳
روحانی	A,B,C	۵۹	جوان	B,C	۳۷
انقلابی	A,B,C	۳۵	تحول	B,C	۳۳
معروف و منکر	A,B,C	۲۵	هوشیار	B,C	۲۵
حکیمانه	A,B,C	۱۹	گفتمان	B,C	۱۷
جمع		۲۰۰	جمع		۱۶۵

سال شانزدهم - شماره ۴۹ - تابستان ۱۳۹۸

۳-۲- تحلیل کیفی

همان‌گونه که گفته شد، برای تحلیل عمیق‌تر گفتمان موردبحث، پس از تحلیل کمی، همان مجموعه سخنان و تدابیر عمومی و اختصاصی، این بار با استفاده از تحلیل مضمون مورد مطالعه قرار گرفت. برای این منظور با تکیه بر الگوی «فرکلاف» و تحلیل شبکه مضمونی «آتراید استرلینگ»، نسبت به تحلیل کیفی گفتمان ریاست سازمان اقدام شد که در ادامه، یافته‌ها شرح داده شده است.

بررسی مجموعه سخنان و تدابیر موردبحث در گام نخست، به استخراج ۱۷۰ فراز^۱ از سخنان و تدابیر منجر شد که نمونه‌ای از آن در شکل (۳) نشان داده شده است.

۹۷/۱۰/۱۵

۹۴. پلیس مقتدر به‌عنوان رکن امنیت کشور و مردم به‌عنوان رکن بنیادی و اصلی حاکمیت انقلاب اسلامی را نمی‌توان از هم جدا کرد چراکه پلیس "جامعه‌محور" برآمده از متن مردم است و نگاهی ویژه به برقراری تعامل هدفمند و در بالاترین سطح با آحاد جامعه دارد.

۹۵. امروز نیروی انتظامی برنامه‌های خود را با "گفتمان سازی" پیش می‌برد، عدالت اسلامی و عدالت اجتماعی از مهم‌ترین موضع‌های اسلام و حکومت اسلامی است و امروز یک نیروی پلیس در تراز جمهوری اسلامی؛ نیرویی هوشیار، برخوردار از بصیرت اسلامی و مهم‌تر از همه، برخوردار از رضایت مردمی است.

۹۶. مسئولیت من و شما به‌عنوان سرباز مخلص ولایت‌فقیه در خط اول؛ دفاع از آرمان‌ها و دستاوردهای انقلاب و نظام است، باید در برابر سیاست‌ها و راهکارهای دشمنان نظام که هدف آن‌ها برهم زدن امنیت داخلی کشور است، بسیار هوشیار بود.

۹۷. اقدامات نیروی انتظامی در حماسه اربعین، بیمه‌کننده و صیانت بخش ناجا است.

۹۸. وظیفه ناجا امروز در کنار تأمین امنیت این است که نقشه و طراحی دشمن را در عرصه‌های گوناگون خوب بشناسد، پیش‌بینی کرده و خوب دفاع کند و اگر می‌تواند دفاع پیشدستانه داشته باشد.

شکل (۳) نمونه فرازهای استخراج‌شده از سخنان و تدابیر ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

۱. با توجه به تعریف گفتمان و سطوح تحلیل گفتمان و نیز تعریف مضمون و لایه سه‌گانه آن در الگوی آتراید استرلینگ، هر فراز از یک عبارت (چند کلمه) تا چند سطر را شامل می‌شود.

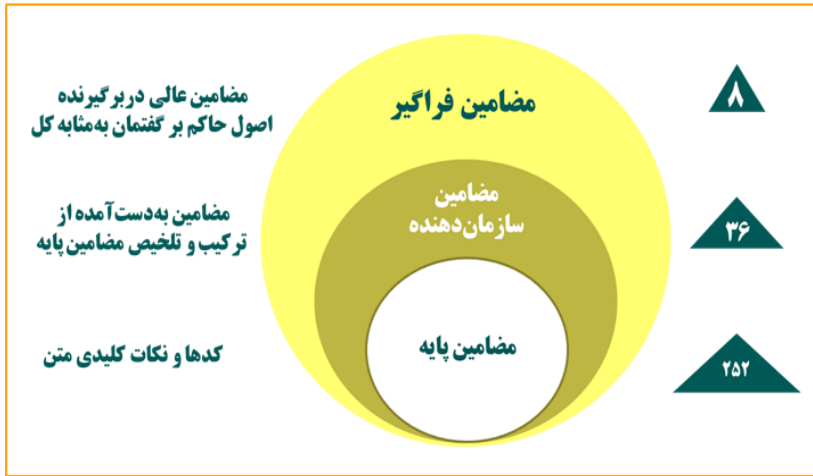
سپس فرازهای یادشده با روش تحلیل مضمون موردبررسی قرار گرفت و بدین ترتیب ۲۵۲ گزاره حاوی مضامین پایه گفتمان ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا تعیین گردید که نمونه آن در جدول (۶) نشان داده شده است.

جدول (۶) شمایی از مضامین پایه استخراج شده از سخنان و تدابیر ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

ردیف	شناسه	گزاره پایه گفتمان
۲۳	۰۵۲۷۱	علم - لایفه مهم اقتدار و قدرت کشور است.
۲۴	۱۰۰۱۱	خدمتگزاری به مردم و حفظ وحدت، راه مقابله با دشمنان نظام است.
۲۵	۱۰۱۵۱	بصیرت سیاسی و انقلابی کارکنان و خانواده مهم است
۲۶	۱۰۰۱۱	حرکت در حول محور ولایت، عزت و اقتدار را همراه دارد.
۲۷	۱۱۱۲۱	بحمدالله انقلاب اسلامی، چهل سال عمر کرده و هرروز در عرصه های مختلف پیشرفت کرده و این مسیر را با قوت ادامه می دهد.
۲۸	۰۹۰۳۱	تا خود را نسازیم و به معنی واقعی روحانی نشویم و جسمانی باشیم هرگز تاثیر گذار نخواهیم بود.
۲۹	۱۱۱۲۱	پس از گذشت چهل سال، شاهد استقلال، عزت و اقتدار کشورمان در تمامی عرصه ها هستیم.
۳۰	۰۶۱۷۱	نظم پذیری، انضباط معنوی، فرهنگ برادری و اطلاعات پذیری تکلیف شرعی است.

در گام سوم، ۲۵۲ مضمون پایه با توجه به محتوای آن‌ها با یکدیگر ترکیب شدند و بدین ترتیب ۳۶ مضمون سازمان دهنده در گفتمان ریاست سازمان تعریف گردید. در گام چهارم با تحلیل محتوای مضامین سازمان دهنده و ترکیب آن‌ها، درنهایت، هشت مضمون فراگیر به مثابه جهت گیری‌های کلان حاکم بر گفتمان موردتحلیل، تعیین شد. شکل (۴) گام‌های برداشته شده در تحلیل مضمونی را نشان می دهد.

شکل (۴) ساختار مضامین استخراج شده از سخنان و تدابیر ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

لایه‌های مضامین استخراج شده در مجموع، شبکه مضامین گفتمان ریاست س.ع.س. ناجا را شکل می‌دهند. این شبکه که در شکل (۵) نمایش داده شده، نقشه‌ای شبیه تارنما به مثابه اصل سازمان‌دهنده و روش نمایش است. این شبکه، بر اساس روندی مشخص، سه دسته مضامین را در ساختاری طولی نظام‌مند کرده و مضامین برجسته هر یک از این سه سطح را همراه با روابط میان آن‌ها نشان داده است. بر این اساس، در ادامه گزاره‌های محوری گفتمان ریاست سازمان با تکیه بر شبکه مضامین تشریح شده است.

شکل (۵) شبکه مضامین گفتمان ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

۴- گزاره‌های محوری گفتمان ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا

تولید گفتمان و تبدیل آن به گفتمان غالب، قدم اول تحقق یک خواسته است. بر این اساس، در ادامه با توجه به نتایج تحلیل کمی و کیفی انجام شده، گفتمان تولید شده در قالب ۳۰ گزاره محوری ذیل ۸ مضمون فراگیر ارائه شده است. صورت گرافیکی شبکه مضامین (شکل ۵)، بیانگر شناوری مضامین است و بر وابستگی و ارتباط متقابل میان عناصر شبکه تأکید می‌کند. این شبکه تصویری، تحلیلی است که می‌توان از آن برای تفسیر و تبیین متن استفاده کرد تا گفتمان حاصل از متن و خود متن برای محقق و خوانندگان تحقیق، روشن و فهمیدنی شود.

بدیهی است گفتمان تولیدشده، نیازمند آن است که به گفتمان غالب سازمان تبدیل شود و به تعبیر مقام معظم رهبری علیه السلام، این مهم بر عهده خواص سازمان است تا با تبلیغ و ایجاد فضای لازم و تبلور عملی آن، بسترهای تحولِ تعالی مدار سازمان را با ائتلافی توانمند برای حرکت جمعی به سمت آرمانها فراهم آورند.

مضمون (۱): انقلاب و نظام اسلامی

* اهداف

کارکرد کلیدی انقلاب اسلامی: بازگرداندن دین به عرصه اجتماع، تبیین مطالبات اسلامی و انقلابی مردم و ایجاد ایرانی یکپارچه برای قرآن و اسلام حول محور ولایت فقیه.

* دشمن شناسی

اهم شگردهای دشمنان انقلاب و نظام جمهوری اسلامی: خارج کردن دین از صحنه سیاست، تبلیغ رسالت منهای امامت، سوءاستفاده از بی بصیرتی، ایجاد تشکل های انحرافی و جلوگیری از رشد و گسترش ارزشها در جامعه.

* پیشروندگی

قابلیت بی بدیل انقلاب اسلامی در ۴۰ سال اخیر در تبدیل انواع تهدیدات و تنگناها به فرصت؛ چهل سال ایستادگی، پشتوانه مردمی، عزت و اقتدار همه جانبه و پیشرفت مستمر، نماد حقانیت انقلاب و نظام جمهوری اسلامی.

* اقتدار

عزت و قدرت انقلاب و نظام با حرکت حول محور ولایت به عنوان ستون خیمه انقلاب، حفظ وحدت و خدمتگزاری به مردم.

* گام دوم

توجه و فهم صحیح و عمیق و عمل به بیانیه گام دوم و محورهای اساسی و توصیه های آن، راه حل جهانی شدن انقلاب اسلامی.

مضمون (۲): مقام معظم رهبری

* نعمت رهبری و ولایتمداری

تبلور حقیقت قرآن با رهبری ولی فقیه به عنوان ستون خیمه انقلاب اسلامی، تشکیل حکومت بر مدار دین و حرکت حول محور ولایت، مایه استقلال و عزت و اقتدار کشور در همه عرصه‌ها و ایجاد خیرات و برکات ارزشمند برای کشور و مردم.

* منویات

تحقق احکام اسلام در جامعه و نهادینه کردن فعالیت‌های نیروهای مسلح و دستگاه‌های اجرایی در کشور بر اساس آموزه‌های اسلامی.

* مطالبات

ساخت ناجا در تراز نظام و انقلاب با استمرار حرکت روبه پیشرفت برای ارتقای هوشیاری و بصیرت دینی و انقلابی کارکنان و خانواده‌هایشان، نظارت بر رعایت موازین شرعی در فرایندها، برخورد حکیمانه با مردم، تعامل هم‌افزا با نیرو و هم‌تأپوری و جوان‌گرایی.

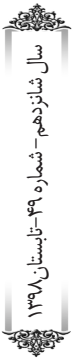
* ناجا

رضایت فرمانده معظم کل قوا از حرکت رو به رشد، اقدامات و عملکرد ناجا سرمایه‌ای ارزشمند و مایه سربلندی ناجا و انگیزه بیش‌ازپیش کارکنان.

مضمون (۳): س.س. ناجا

* تکالیف

انجام مأموریت در قبال ناجا با حفظ ناجا در خط ولایت و ارزش‌های دینی، صیانت و ارتقای بصیرت دینی و انقلابی، اطمینان از رعایت موازین شرعی در نیرو و رفتار حکیمانه با مردم و مسئولیت در قبال انقلاب با بصیرت‌افزایی، تمرکز بر تقویت ارزش‌ها در جامعه، هوشیاری در برابر دشمن و ارتباطات فعال و نزدیک با نهادهای جامعه.

* جهت گیری محوری

ماهیت فرهنگی و معنوی سازمان، با ترویج صیانت و تربیت انسان‌هایی تراز نظام و انقلاب و ساده زیستی سازمانی به مثابه گفتمانی مسلط؛ خودسازی و تجلی بندگی در رفتار و منش به ویژه در محیط کار و مناسبات اداری با انگیزه خدمت و ارتقای منزلت سازمان؛ و تعامل هم‌افزا و استفاده از همه ظرفیت‌ها در درون و بیرون سازمان به ویژه ظرفیت ناجا، حوزه و دانشگاه.

* جهت گیری تربیتی

تلاش‌های تربیتی و آموزشی متمرکز بر اصلاح رفتار با تکیه بر تزکیه و خودسازی و رشد و تعالی و بصیرت‌افزایی.

* جهت گیری نظارتی

تلاش‌های نظارتی و ارشادی متمرکز بر صیانت، با بهره‌گیری از ظرفیت‌های دینی، معنوی و انقلابی، خودمراقبتی و تهذیب نفس، محوریت تقوا در انتصابات و نظارت حداکثری بر مجموعه و حداقلی بر افراد.

* جهت گیری تبلیغی

تلاش‌های فرهنگی-تبلیغی با تمرکز بر کار فرهنگی با تکیه بر خواص، به ویژه شبکه فرهیختگان فرهنگی و توجه به ظرفیت‌های این تلاش‌ها در ناجا برای گفتمان‌سازی و جریان‌سازی.

* عوامل موفقیت

موفقیت سازمان با تقویت باورهای دینی و معنوی و تربیت اسلامی در سطح سازمان و نیرو، ساده‌زیستی سازمانی و ایجاد و هدایت شبکه فرهیختگان فرهنگی.

مضمون (۴): روحانیون

* نقش و انتظار

خودسازی با اصلاح، مراقبه و صیانت نفس، انس با قرآن و عبادت، معنویت و تقوا و روحانی شدن به معنای واقعی؛ الگوی ساده‌زیستی، خیرخواهی، آگاهی و فقاقت و مزاج معنوی؛ و پیش‌برندگی ناجا با گفتمان‌سازی، جریان‌سازی فرهنگی و اقدام و عمل.

* شروط تأثیرگذاری

تأثیرگذاری با عمل از طریق روحانی بودن و روحانی ماندن، ساده‌زیستی و انطباق قول و فعل، رعایت حلال و حرام و پیشتازی فکری و عملی.

مضمون (۵): ناجا

* مأموریت و اهداف

رسالت‌سربازی برای حضرت الزهرا(س) و امام عصر(عج) و پاسداری از انقلاب، آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب و نظام، از مسیر تحقق پلیس در تراز نظام و انقلاب اسلامی با تکیه بر خدامحوری و بصیرت دینی و انقلابی و تعالی معنوی و سازندگی کارکنان و خانواده‌های آن‌ها در نظر و عمل، ایمان و عمل صالح، خودمراقبتی و تهذیب نفس، پیاده‌سازی موازین شرعی در فرایندهای کاری و رفتار حکیمانه با مردم و مراجعان، تأمین نظم و امنیت کشور، درک هوشمندانه اوضاع جدید مبارزه با دشمن و مسیر نفوذ و طراحی‌های او برای ضربه زدن به امنیت کشور و تلاش برای خنثی کردن آن‌ها و خدمت صادقانه و رعایت حقوق و حفظ حرمت مردم و تکریم مراجعه‌کنندگان.

* نقش و منزلت

نگرش به نقش ناجا به‌عنوان ارزش و اغتنام فرصت خدمت و توفیق حفظ امنیت با هوشیاری و حضور شبانه‌روزی و به‌موقع در درک و عملکرد صحیح نسبت به اقتضائات جامعه، رعایت قانون و حقوق شهروندی و برخورد حکیمانه با مردم ضامن پشتیبانی و حمایت و منزلت مطلوب نزد مردم.

* سبک فرماندهی و مدیریت

تجلی بندگی در رفتار و منش، انضباط معنوی، رعایت نظم و سلسله مراتب؛ فرهنگ برادری و اخلاق اسلامی در محیط کار، در روابط اداری و در مواجهه با مردم؛ تقوامجوری در عزل و نصب‌ها و توجه، تواضع، تفقد، خیرخواهی، مشورت، فراهم کردن زمینه رشد و راهنمایی در ارتباط با زیردستان به‌ویژه اقشار کم درآمد و نگرش به سازمان عقیدتی سیاسی به‌عنوان اهرم صیانت.

* وضعیت و عملکرد

تلاش در ساختن تمدن نوین اسلامی و قرار گرفتن در تراز نظام با ارتقای روزافزون توانمندی‌ها و حضور هوشیارانه در تمامی صحنه‌ها و حراست از حدود و ثغور و ارزش‌های انقلاب، ایستادگی در برابر مخلان و دفاع از مردم و جامعه و تأمین نظم و امنیت در جای‌جای کشور شاخص‌های کلیدی وضعیت و عملکرد ناجا.

* عوامل موفقیت

کسب موفقیت در سایه عنایت الهی، عمل به تدابیر رهبری، برکت خون شهدا، انس با قرآن و تقویت باورهای دینی و معنوی، اخلاص، پاکی و صداقت و انضباط معنوی و ظاهری، کسب دانش حرفه‌ای، روحیه جهادی و بسیجی و پرهیز از اشرافی‌گری در عرصه فردی و کار برای خدا و جلب رضایت او با قاطعیت و اقتدار همراه با اخلاق نیکو، صبر و بردباری و عدالت، رعایت نظم و قانون، برنامه‌ریزی و حفظ رابطه، اعتماد و مشارکت مردم به‌عنوان سرمایه اجتماعی پلیس و نظام در تولید و ارتقای امنیت در عرصه سازمانی.

* ویژگی و وجه تمایز

متدین، قرآنی، ولایی، ارزشی، بصیر و انقلابی، اجتماعی با پشتوانه حمایت مردمی و مؤثر در مقبولیت نظام؛ اغتنام فرصت خدمت و تأمین نظم و امنیت به‌عنوان مجاهدت در راه خدا و جلب عنایت او؛ هوشیاری و حضور شبانه‌روزی و عملکرد به‌موقع و صحیح

با رعایت قانون و حقوق شهروندی و برخورد حکیمانه با مردم، مهم‌ترین ویژگی‌های برتر و وجوه تمایز ناجا.

مضمون (۶): خانواده

* انتظار از خانواده

حفظ و ارتقای هوشیاری، بصیرت دینی و انقلابی و مهربانی و عطف با صبر و شکیبایی و غافل نشدن از تهدیدات فضای مجازی و همراهی در انجام وظایف همسران.

* انتظار از کارکنان

توجه به خانواده و مراقبت از آن و تلاش برای تأمین آسایش خانواده با مهربانی و شکیبایی و غافل نشدن از تهدیدات فضای مجازی.

مضمون (۷): امر به معروف و نهی از منکر

* ضرورت

پایبندی همگانی و عملی به امر به معروف و نهی از منکر به عنوان یک واجب دینی و ضروری‌ترین نیاز جامعه امروز.

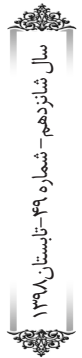
* نقش و کارکرد

خط مقدم مبارزه با نفوذ در نظام، تنها راهکار و ضامن سلامت و صیانت فرد و جامعه و ابزار پاک‌سازی و صیانت بخشی ناجا از درون.

مضمون (۸): نیروی انتظامی در تراز انقلاب اسلامی

* جایگاه و جهت‌گیری‌ها

نیروی انتظامی هم‌تراز با انقلاب و نظام، مطالبه فرمانده معظم کل قوا (مدظله‌العالی) و مستلزم همسویی همه برنامه‌ها و اقدامات، ایجاد دغدغه و گفت‌وگو و استمرار حرکت در مسیر پیشرفت.

* مشخصه‌ها

هشیاری و هوشمندی، بصیرت دینی و انقلابی خانواده‌ها، خدامحوری، ولایتمداری، عادل و قاطع و مهربان برای تأمین امنیت اجتماعی و اخلاقی با محوریت ارزش‌ها با برخورد حکیمانه با مردم.

* عوامل تحقق

خدامحوری و بصیرت دینی و انقلابی و تمسک به قرآن و مکتب حسینی، تقویت فضای معنوی، پیروی از تدابیر فرمانده معظم کل قوا، گفتمان‌سازی و نهادینه کردن شاخص‌ها توسط فرماندهان و تلاش همگانی با تأکید بر نقش سازمان و اقدامات آن، رشد و تعالی معنوی کارکنان و خانواده‌های آن‌ها، رعایت موازین شرعی در امور و رفتار حکیمانه با مردم و مراجعه‌کنندگان.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

تبیین گفتمان ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا با توجه به اهمیت گفتمان و گفتمان‌سازی در دیدگاه مقام معظم رهبری علیه‌السلام و رسالتی که ریاست سازمان در تحقق مطالبات معظم له بر عهده دارند، بسیار حائز اهمیت است. تحلیل کمی و کیفی گفتمان ریاست سازمان عقیدتی سیاسی ناجا، در نهایت سه منظر اصلی، چهار منظر ترکیبی و شبکه گفتمان ریاست سازمان را ترسیم کرده است. این شبکه، بر اساس فرایندی علمی، سه دسته مضامین را در ساختاری طولی نظام‌مند کرده و گفتمان تولیدشده را در قالب ۳۰ گزاره محوری ذیل ۸ مضمون فراگیر همراه با روابط میان آن‌ها نشان داده است. گزاره‌های محوری گفتمان ریاست سازمان را باید ترجمان عملی مطالبات مقام عظمای ولایت از این مجموعه دانست و تلاش کرد تا این گفتمان به بیان معظم له به صورت گفتمان پذیرفته شده درآید و خواست عمومی شود تا تحقق یابد. بدیهی است تبدیل گفتمان تولیدشده به گفتمان غالب سازمان، به تعبیر مقام معظم رهبری، بر عهده خواص سازمان است تا با تبلیغ و ایجاد فضای لازم و تبلور عملی آن، بسترهای تحول تعالی مدار سازمان را با ائتلافی توانمند برای حرکت جمعی در جهت تحقق مطالبات فرمانده معظم کل قوا علیه‌السلام فراهم آورند.

منابع

- پاک مهر، حمیده (۱۳۹۶). «ماهیت گفتمان سازی آموزه های انقلاب اسلامی و ویژگی های آن در برنامه های درسی نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران». فصلنامه مسائل کاربردی تعلیم و تربیت اسلامی، مشهد: دانشگاه فردوسی.
- پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری. بیانات. بازیابی شده در ۳ دی ۱۳۹۷ از: <https://www.leader.ir/fa/search>
- حسینزاده، محمدعلی (۱۳۸۳). «نظریه گفتمان و تحلیل سیاسی». فصلنامه علوم سیاسی، شماره ۲۸.
- دهقانی فیروزآبادی (۱۳۸۸). سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. تهران: سمت.
- ساعی، علی (۱۳۸۶). روش تحقیق در علوم اجتماعی با رهیافت عقلانیت انتقادی. تهران: سمت.
- سمتی، محمدهادی (۱۳۷۷). «جنبش های اجتماعی و تحلیل گفتمانی از رفتار تا کنش جمعی». گفتمان، شماره ۲.
- عابدی جعفری، حسن و محمدسعید تسلیمی و ابوالحسن فقیهی و محمد شیخزاده (۱۳۹۰). «تحلیل مضمون و شبکه مضامین: روشی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده های کیفی». فصلنامه اندیشه مدیریت راهبردی، سال پنجم، شماره ۱۵۱، صص ۱۰-۱۹۸.
- عقیلی، وحید و امیر لطفی حقیقت (۱۳۸۹). «کاربرد روش تحلیل گفتمان در علوم رفتاری». فصلنامه دانشنامه، دوره ۳، شماره ۴، صص ۱۶۹-۱۹۴.
- فرکلاف، نورمن (۱۳۸۲). تحلیل انتقادی گفتمان. ترجمه فاطمه شایسته پیران و دیگران، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها.
- قجری، حسینعلی و جواد نظری (۱۳۹۲). کاربرد تحلیل گفتمان در تحقیقات اجتماعی. تهران: جامعه شناسان.
- مروی، ابوالفضل (۱۳۸۰). تحلیل گفتمان امام خمینی با تأکید بر مدل نورمن فرکلاف.

بازیابی شده در تاریخ ۳ مرداد ۹۸ از:

<http://www.imam-khomeini.ir/fa/>

- Attride-Stirling, J. (2001), "Thematic Networks: An Analytic Tool for Qualitative Research", *Qualitative Research*, Vol. 1, No. 3, Pp. 385-405.

- Braun, V. and Clarke, V. (2006), "Using thematic analysis in psychology", *Qualitative Research in Psychology*, Vol. 3, No. 2, Pp. 77-101.

- King, N. and Horrocks, C. (2010), *Interviews in qualitative research*, London: Sage.

